

11. SINIF
DİL ANLATIM I. YAZILI SINAVI SORULARI

Öğrencinin Adı ve Soyadı :														Sınıfı:				Numarası:				
Soru No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	TOPLAM
S.Puanı	5	10	11	5	5	2	4	11	6	10	10	15	6									100
Ö Puanı																						

Yanıtlarınızı okunaklı bir yazı ile doğru, anlamlı ve tam cümle kurarak yazınız.

Sınav kağıt düzenine, noktalama işaretlerine ve yazım kurallarına dikkat ediniz.

Belirtilen açıklamalar, değerlendirmede % 10 ağırlıkta etkili olacaktır.

METİN 1

Değerli okur ,bu bayram yirmi beş yıl önce babamla beraber ölen, evimizin âdetlerinden birini diriltmek istedim () Kurban kesmek . ilk zorluk kurban almakla başladı. İstanbul() un bir kaç meydanında yarı şaşkın yarı ukala saatlerce dolaşırdıktan sonra şunu anladım () Sürüden bir koyun seçebilmek için babamın alışkın elleri lazımmış. Çaresiz, işi ihtiyar bir aile dostuma bıraktım. Akşam üstü yüzüme şair gözlerle bakan bir koyun çıka geldi. Fakat yirmibeş yıl önceki gibi bir hamal sırtında nazlı nazlı kırılarak değil () bir otomobil içinde şaşkın şaşkın sarsılarak ()sabahleyin kapımızı bir oğlan çaldı () Kurban kesilecekmış. Bir anda yıllar öncesine gittim. Bayram namazından çıkan babam Eğinli, kasap Ali lakaplı Ali Ağabey'le geliirdi. Ali ağa hâlâ gözümün önündedir. Şimdi eşine rastlamadığımız balta sakallı bir adam. Bir yandan kollarını sıvar, bir yandanda kurbana daha az acı verecek bıçaklarını dizerdi. Sonra gözleri temiz tülbentle bağlanmış kurban bir çukura baş eğerken büyük bestakâr İtri'nin tekbiyle titrerdik. Peki dün ne oldu ? Nişantaşı'ndaki apartmanın moloz yığılı aralığında kesilen kurbansa bir sustalı çakıya boyun eğerken üst kattaki komşunun radyosunda bir Arjantin tangosu çalıyordu. Artık eski bayramlar yok. Ben eminim ki birçok insan eski bayramlar yok demiştir dün.

Aşağıdaki soruları metin 1'den yola çıkarak cevaplayınız.

1)Yukarıdaki metnin türünü belirleyin, bu türe ait 4 özelliği yazın.

2)a-Yukarıdaki metinde parantezle belirlenmiş boşluklara gerekli noktalama işaretlerini yazınız.

b- Yukarıdaki metinde yazım yanlışı yapılmış sözcüklerden dördünü aşağıdaki boşluğa düzelterek yazınız.

3)a-Yukarıdaki metinde hangi anlatım türü kullanılmıştır?

b- Yukarıdaki metinden 5 sıfat tamlaması, iki tane ikileme biçiminde kurulmuş zarf, üç zamir saptayınız.

METİN 2

Kendimi kaptırmamaya çalıştığım çocukça yakışıksız bir alışkanlığımız vardır : Dertlerimizle dostlarımızı acındırmak ve kendimize ah vah dedirtmek. Başımıza gelenleri büyütür, şişirir, karşımızdakini ağlatmak isteriz nerdeyse. Başkalarını kendi dertleri karşısında soğukkanlı görünce överiz ama soğukkanlılığı bizim dertlerimize gösterdiler mi darılırız ve kızarız. Dertlerimizi anlamaları yetmez, yanıp yıkılmalarını isteriz. Oysaki insan sevincini büyülterek anlatmalı, üzüntülerini kısaltarak . Kendini yok yere acındıran gerçekten dertli olunca acınmamayı hak eder. Durmadan vahlanan kimse vahlanılmaz olur. Kendini canlı iken ölü göstereni ölü iken canlı görebilir herkes.

Öylelerini gördüm ki eş dost kendilerini gülbüz keyifli görececek diye ödleri kopar, iyileşmiş sanılmamak için gülmelerini tutar, bir anda suratlarını asarlardı.

Aşağıdaki soruları metin 2'den yola çıkarak cevaplayınız.

4) Yukarıdaki metnin türünü belirleyin, bu türe ait 4 özelliği yazın.

METİN 3

Türk dilinin en eski izleri Sümer kaynaklarındaki Türkçe sözlerdir. M.Ö 3100- M.Ö 1800 yıllarına ait Sümerce metinlerde 300'den fazla Türkçe söz yer almaktadır. Sümerceyle Türkçedeki ortak sözler ya ortak kökenden gelmektedir ya da alış verişi sonucu ortaya çıkmıştır. Hangi ihtimal doğru olursa olsun Türkçe'nin ilk verileri M.Ö 2000-3000 arasına çıkmakta yani bundan 4000-5000 yıl geriye gitmektedir. Ortak sözler Türklerle Sümerlerin komşu olduklarını da gösterir. M.Ö 7. Ve 3. yüzyıllar arasında Karadeniz'in , Hazar'ın Kuzeyinde ve Doğusunda yaşayan Sakalar'ın önemli bir bölümü ve yöneticileri de büyük ihtimalle Türk'tü. M.Ö 6. Yüzyılda yaşamış Sakalar'ın kadın hükümdarının adı Yunan kaynaklarında Tomiris olarak geçer. Divan-ı Lügatit Türk'te anlatıldığına göre İskender'in Türkistan Seferi sırasında Türklerin bir kısmı Hükümdarları Şu yönetiminde Hocent civarında yani Seyhun'un yukarı havzalarında idiler. İskender'in gelişiyle Şu ve idaresindeki Türkler Altaylar'a çekildiler. Çin kaynaklarındaki ilk bilgilere göre Türkler Çin'in kuzeyindeki bozkırlarda yaşıyorlardı. M.Ö 220'lerde ortaya çıkan Tuman Yabgu ve hükümdar oğlu olan Mete, Hunlar'ın büyük hükümdarı idiler. Moğolistan'da bulunmuş olan 6 satırlık Çoyr Yazıtı tarihi bilinen en eski metindir. İleriş Kağan'a katılan bir askeri anlatan metin 687-692 arasında yazılmış olabilir

Aşağıdaki soruları metin 3'ten hareketle cevaplayınız.

5) Yukarıdaki metnin türünü belirleyin, bu türe ait 4 özelliği yazın.

6) Yukarıdaki metinde kullanılan anlatım biçimlerini ve düşünceyi geliştirme yollarını belirleyiniz.

7)Yukarıdaki metin paragraflara bölünmemiştir. Siz bu bölünmemiş metni uygun yerlerinden paragraflara bölünüz. Metin üzerinde ayrılması gereken yerleri eğik çizgiyle belirleyiniz.

METİN 4

Asfalt Yol hikâyesinin ilk göze çarpan özelliklerinden biri ana hikâyenin kendisiyle zorunlu bir ilişkisi bulunmayan ama birçok bakımdan ona bağlı olan bir çerçevenin içine yerleştirilmiş olmasıdır. Bu çerçevede öğretmenin köye gelişi ve köyden gidişi anlatılmaktadır. Hikâyeye girişte kullandığı bu araç, yazarın işine yarıyor. Çünkü böylelikle köy yolunun bozukluğunu önceden belirtip asıl temaya hazırlık yaparak rahat bir başlangıç yolu buluyor. Başlangıç bölümü betimlemelerle dolu ama bunlar basmakalıp ve gereksiz değil. İlk iki paragrafta anlatılanlar doğrudan doğruya köy yoluyla ilgili. Yazar, kelime kullanmakta tutumluluk gösteriyor. Kül rengi, kerpiç, yığın gibi nesnel ve betimsel kelimeler köyün sefaletini duyguculuk gösterilerine kaçmaksızın veriyor. Öte yandan Sabahattin Ali ağaçları ince ince betimlerken hem bir gelişmemişliği hem de estetik bir niteliği belirtiyor. Ali, bu hikâyesinde alaycı bir tarzda konuşuyor ve konusunu ironiyle besliyor. Alaycı tutumunun ölçüsünü kaçırdığı sıralarda hikâyenin başarı oranı azalıyor.

Aşağıdaki soruları metin 4'ten yola çıkarak yanıtlayınız.

8) a-Yukarıdaki metnin türünü belirleyin, bu türe ait 4 özelliği yazın.

b-Metinden iki zincirleme isim tamlaması, iki belirtili , iki belirtisiz ad tamlaması saptayınız.

METİN 5

Yüzlerce yıllık bir gelenek Anadolu'nun orta yerinde yaşamaya devam ediyor. Kütahya Tavşanlı'da yörükler yağurdun mayasını yoğurttan değil, sadece kendilerine özgü bir yöntemle çiy damlalarından sağlıyorlar. Kütahya'nın Tavşanlı ilçesinden geleneklere meraklı dostumuz Lütfü Diler bundan bir ay kadar önce Buğday Derneği'ni aramış, bu ilginç gelenekten bahsederek ilgimizi çekmişti. Biz de o zaman kafamıza koymuş, takvimlerimize işaretlemiştik Hıdırellez tarihini bir kez daha. Yol eski bir ardıç ormanının arkasından geçiyor. Eski diyorum çünkü belli ki bir zamanlar ormanla kaplıymış o tepeler. Şimdi ise ağaçlar tek tük. Bir evin önünde büyük bir gürültüyle duruyor arabalarımız sessizliği bozarak. Hava ıslak hem de karanlığa dönmeye başlamış. Etrafta baharın yeşilliği akşam karanlığında koyu görünüyor. Benli ailesi bizi kapıda karşılıyor. Sıcacık oturma odasına alınıyoruz. Önce hal hatır soruluyor. Çok uzatmadan konuya geliniyor. Heyecanla soruyoruz: "Yoğurda maya nasıl çalınır bu illerde?" Ailenin büyüğü Himmet Ağa tatlı diliyle anlatmaya başlıyor.

Aşağıdaki soruları metin 5'ten yola çıkarak açıklayınız.

9)a- Yukarıdaki metnin türünü belirleyin, bu türe ait 4 özelliği yazın.

b- Yukarıdaki metinde kullanılan "bir" sözcüğü hangi kullanımda asıl sayı sıfatıdır ?

10) Aşağıdaki yargıların yanındaki parantezlere yargılar doğru ise (D) yanlış ise (Y) yazınız.

- Günlükler içe dönük ve dışa dönük günlük olmak üzere ikiye ayrılır. ()
İçe dönük günlükler yayımlanmak üzere tutulan günlüklerdir. ()
Türk edebiyatında günlük türünün ilk örneğini Direktör Ali Bey Seyahat Jurnalı adıyla vermiştir. ()
Türk edebiyatında Nurullah Ataç'ın Günce adlı eseri anı türünde bir eserdir. ()
Falih Rıfıkı Atay'ın Zeytinadağı ve Çankaya adlı eserleri eleştiri türündedir. ()
Anılarda dil ağırlıklı olarak dil ötesi işlevde kullanılır. ()
Otobiyografler içerikleri nedeniyle metin türleri içinde en çok anılarla benzerlik gösterirler. ()
Gezi yazıları temelde söyleşmeye bağlı anlatım biçimiyle oluşturulur. ()
Anadolu Notları Reşat Nuri Güntekin'e ait bir gezi yazısıdır. ()
Denemede yazar sorulu-cevaplı cümlelerle konuşuyormuş hissi verir. ()

11) Aşağıdaki cümlelerde soru anlamlı sözcüklerin türlerini yanlarına yazınız.

Baban ne iş yapıyor oralarda? Bize ne aldın bugün ? Neye bakıyorsun saatlerdir?

Nerden geliyor yine ? Ne ağlayıp duruyor saatlerdir ? Ne kadar maaş alıyor ?

Paranın ne kadarını sana veriyor? Dün ne kadar çalıştı ? Nasıl bir iş arıyorsun ?

Buraya nasıl geldin ?

12) Dünyada " Arap Baharı" diye nitelenen süreci bir Türk genci gözüyle fıkra türünün özelliklerini göz önüne alarak üç paragraf halinde yazınız.

13) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır ?

- A)Yarın uzun sürecek bir iş gezisine çıkıyorum.
- B)Kızımı Fransızca kursuna kayıt yaptırmak istiyorum.
- C)Telefonumu nerede bıraktığımı hatırlamıyorum.
- D)Bu kursta güzel konuşmanın inceliklerini öğreniyorum.
- E)Davete katılanların hemen hemen hepsini tanıyorum.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A)Doğanın güzelliğidir beni burada en çok etkileyen
- B)Bir ailenin verdiği insanüstü bir çabanın öyküsüdür bu.
- C)Aslında gerçeğin ta kendisidir.
- D)Tasarıları arasında ona yer yoktu aslında.
- E)Şimdiye değin hiç karşılaşmamıştım öyle bir durumla.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Zarftan bir mektup, bir de fotoğraf çıktı.
- B) Ondan böyle bir yalanlama olayı beklemiyordum.
- C) Kendimi bildim bileli bu mahallede bu evde oturuyoruz.
- D) Toplantımıza katılarak bizlere destek olan dostlarımıza yürekten teşekkür ederiz.
- E) Evimize taşındık, yavaş yavaş yerleşmeye başladık.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bu çarşının en eski en tanınmış esnafı benim.
- B) Bu kitabında yazar, başkalarından duyduklarını değil, yalnızca gördüklerini anlatıyor.
- C) Yetersiz kalan ilgi yoksunluğundan bu sanat unutulmuş.
- D) Bu aileden birçok çalışkan ve başarılı insan çıkmış.
- E) Bu kitabı okursan bilmediklerini öğrenir, unuttuklarını anımsarsın.

(I) Rengi uçmuş, sıradan yaşamımızda kendimize bir ziyafet çekmek istediğimiz zaman kitapların kapağını aralarız. (II) Büyük bir açlıkla sayfaları çeviririz. (III) Gözlerimiz sözcükleri iştahla birer birer yerken zamandan ve mekândan kopuveririz. (IV) Başka insanların başka diyarların görünmez konukları oluveririz. (V) Bu deneyimin ardından yaşadığımız âna geri döndüğümüzde ise ruhumuzda kopan fırtınalar ya şiddetlenir ya da dinginleşir ama her zaman bir şeyler değişir içimizde.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, nesne, belirtili isim tamlamasından oluşmuştur.
- B) II. cümlede, durum zarfı kullanılmıştır.
- C) III. cümle, bileşik yapılı bir cümledir.
- D) IV. cümlede, "görünmez" sözcüğü fiilden sıfat yapım eki almıştır.
- E) V. cümlede, ilgeç kullanılmıştır.

Eğer o şiirler, o romanlar, o öyküler, o tiyatro yapıtları olmasaydı, söylemek bile fazla, duygularımız daha az bilinecek, bilgilerimiz daha az olacaktı. Çünkü edebiyat, daha iyi duymamızı, daha iyi düşünmemizi sağlar. Daha doğru, daha insanca yaşamamıza yardımcı olur.

Bu parçada, virgülün işlevleriyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisine uygun bir örnek yoktur?

- A) Özel olarak vurgulanması gereken bir ögeyi belirtme
- B) Ara sözleri ayırma
- C) Art arda sıralanan eş görevli sözcük kümelerini ayırma
- D) Tırnak içinde verilmeyen aktarma cümlelerini belirtme
- E) Sıralı cümleleri birbirinden ayırma